

DOM och VI

-Bilderna av främlingen

Filmhelg guidad av Bo Bjelfvenstam

8-9 MARS 2008

FILMHUSET, STOCKHOLM

Sveriges Förenade Filmstudios

De dog med stövlarna på

DOM OCH VI - Bilden av främlingen, 8-9 mars Filmhuset, Stockholm

Sveriges Förenade Filmstudios i samarbete med Svenska Filminstitutet Cinemateket, Bildarkivet och Filmarkivet samt Cinemafrica och Scanbox.

Välkommen till SFF:s filmhelg som handlar om **vår** syn på **dom**, alltså människor och länder utanför vår västerländska sfär.

Det har alltid funnits intresse för **dom** hos filmare och hos publiken, det var ett av de första motiv som filmades. Man reste iväg någonstans och kom tillbaka med något exotiskt som begäpades av den tidiga biopubliken.

Det intressanta med skildringar av **dom** genom tiderna är att filmer som ger sig ut för att berätta om **dom** i lika hög grad är berättelser om **oss**. En film om främmande länder och folk avslöjar obarmhärtigt filmarens bakgrund, värderingar, tidsperiod och kultur.

I 1900-talets början kännetecknas filmerna av exotism, öppen rasism, obestridd vit överlägsenhet och rent hån. Dessutom hyllades imperialism och kolonialism. Utrötningen av Amerikas urinvånare blev spännande indianfilmer där hjältna självlklat var vita och skurkarna rödsinn.

Samtidigt fanns i dessa filmer en sorts patriarkalisk förståelse enligt Kiplings recept om den vite mannens börda, dvs den vite överlägsne mannens plikt att dela med sig av sina kunskaper för att i någon mån höja primitiva infödingar, inte till vår nivå, men så att de åtminstone

Juju Factory

kunde tjäna kolonialregeringarna i underordnade befattningar. Den gode vilden var ett annat tema, dvs tanken att det finns undangömda samhällen på jorden oanfrätta av västerländsk civilisation och befolkade av visserligen enkla men goda människor.

Efter andra världskriget, i samband med koloniernas krav på självständighet, kom så nya sätt att se på **dom**. I stället för att skildras som primitiva anonyma massor började individer framträda. **Dom** började få ansikten, identiteter. Ibland antyddes till och med att **dom** var **oss** överlägsna genom sin moral och sina unika kunskaper om människor, djur och natur, andevärlden.

Bo Bjelfvenstam

Bo Bjelfvenstam, filmare, producent, författare, har valt ut ett antal filmer från olika tider och länder för att belysa hur **vår** syn på **dom** präglats av våra egna växlande värderingar. Bo har tidigare hållit två mycket uppskattade seminarier för SFF. Han var under många år anställd vid Sveriges Television som producent och gjorde film i olika delar av världen, främst i Afrika. Han har också skrivit flera böcker, senast en "yrkesmemoar", Aldrig ett scoop.

PROGRAM

LÖRDAG 8 MARS

Bio Mauritz

09:30 STUMMA RESENÄRER

10:20 Paus

10:35 DE DOG MED STÖVLARNA PÅ (utdrag)

11:10 FORT APACHE (utdrag)

11:40 FALKENS SPÅR (utdrag)

12:00 Lunch i Filmhusets Krog

13:00 LITTLE BIG MAN (visas i Bio Victor)

15:30 Paus

15:45 PÉPÉ FRÅN MARSEILLE

17:25 GUNGA DIN (utdrag)

18:00 Middag i Filmhusets Krog

Bio Victor

19:15 BRON ÖVER FLODEN KWAI,
i samarbete med Cinemateket

SÖNDAG 9 MARS

Bio Mauritz

10:00 KOYAANISQATSI (utdrag)

10:30 KUNG SALOMOS SKATT (utdrag)

11:00 Paus

11:15 AFRICA ADDIO (utdrag)

11:45 Intervju med Rwandakungen Kigeli V

12:15 Lunch i Filmhusets Krog

13:15 HOTELL RWANDA

15:30 Paus

15:45 JUJU FACTORY,

i samarbete med Cinemafrika

Bild: De dog med stövlarna på

AFRICA ADDIO

Italien 1965, utdrag ca 15 minuter.
Regi Franco Prosperi/Gualtiero Jacopetti.
En motbjudande film som sökt upp en rad negativa händelser i Afrika - stamfejder, utrotande av djurstammar, blodbad. Här ett avsnitt som berättar om massakrer på tutsi i Rwanda i början av 60-talet.

BRON ÖVER FLODEN KWAI

(The Bridge On The River Kwai)
Storbritannien 1957, 156 minuter.
Regi David Lean.
Ett japanskt fångläger där de brittiska fångarna under ledning av överste Nicholson (Alec Guinness) fått i uppdrag att bygga en bro över floden Kwai för att underlätta japanernas anfall mot Indien.

DE DOG MED STÖVLARNA PÅ

(They Died With Their Boots On)
USA 1941, utdrag ca 30 minuter.
Regi Raoul Walsh.
Errol Flynn spelar general Custer, mest känd för det förödande nederlaget mot siouxindianerna vid Little Big Horn. Custer framställs som käck pojkbokshjälte.

FALKENS SPÅR

(Spur des Falken)
DDR 1968, utdrag ca 15 minuter.
Regi Gottfried Kolditz.
En hel del indianfilmer spelades in i Östtyskland. Här är alltid indianerna hjältar medan den amerikanska armén spelar skurkrollen.

FORT APACHE

USA 1948, utdrag ca 30 minuter.
Regi John Ford.
Henry Fonda spelar general Custer, i den här versionen en snorkig, inkompetent fähund.

GUNGA DIN - LANSIÄRERNAS HJÄLTE

(Gunga Din)
USA 1939, utdrag ca 20 minuter.
Regi George Stevens.
Gunga Din är en tapper indisk soldat som genom hjältemodig insats räddar den brittiska armén från undergång när usla rebeller lagt sig i bakhåll.

JUUU FACTORY

Kongo-Kinshasa, 2007, 97 minuter,
fransk dialog med engelsk text.
Regi Balufu Bakupa-Kanyinda.
Kong Congo, författare bosatt i Bryssel, får i uppdrag att skriva en bok om sitt kvarter Matonge, ett område befolkat av kongoleser, mitt i Bryssel. Förläggaren vill ha en turistguide, kryddad med exotism och fantasieggande bilder av "de andra". Men Congo vill berätta om västerländsk politik genom tiderna gentemot Afrika.

HOTELL RWANDA

(Hotel Rwanda)
Kanada, Storbritannien, Italien,
Sydafrika 2004.
Regi Terry George.
Filmen berättar om de ohyggliga
händelserna i Rwanda 1994 då
tutsifolket massakrerades av hutufolket.

INTERVJU MED TUTSIKUNGEN KIGELI V

Sverige 1968, cirka 10 minuter.
Bo Bjelfvenstam träffade kungen i Nairobi
och gjorde en intervju.

KOYAANISQATSI

USA 1982, utdrag ca 15 minuter.
Regi Godfrey Reggio.
Titeln är ett ord ur hopindianernas språk
och betyder ungefär Livet ur balans.
Här har indianerna fått en betydelse
som bärare av djupare kunskap.

KUNG SALOMOS SKATT

(King Solomon's Mines)
USA 1950, utdrag ca 30 minuter.
Regi Compton Bennett/Andrew Marton.
Vita resenärer i okänt Afrika träffar på ett
högväxt vackert folk som aldrig tidigare
kommit i kontakt med européer. Folket är
tutsi som här beskrivs som "ädla vildar".

LITTLE BIG MAN

USA 1970, 139 minuter.
Regi Arthur Penn.
Med Dustin Hoffman i huvudrollen.
Han är 121 år och deltog i indian-
krigen bland annat vid Little Big Horn.
Här är de vita odelat onda och de
röda odelat goda.

PÉPÉ FRÅN MARSEILLE

(Pépé le Moko)
Frankrike 1937, 90 minuter. Engelsk text.
Regi Julien Duvivier.
Jean Gabin spelar tjuven Pépé som
gömmar sig bland Algiers trånga
gränder. Han har flytt från Frankrike –
kolonialmakten – och är jagad av den
franska polisen men beskyddad av de
koloniserade.

STUMMA RESENÄRER

Sverige, 1982, 35 minuter.
Leif Furhammars klippfilm om svenska
resenärer på 1920-talet med både
komiska och vämjeliga attityder till
"infödingar" i Afrika och Asien.

Little Big Man

Pris: 350kr inklusive mat.
För deltagande och information:
Astrid Friberg, Kerstin Sundelin,
Filmhuset, Borgvägen, Box 27 126,
102 52 Stockholm,
Tel +46 8- 665 11 00
Fax: +46 8- 666 37 48,
Postgiro: 150600-5
E-mail: sff@sff-filmstudios.org,
Mobil: +46 708 570 938/39

Bio MAURITZ och Bio VICTOR
ligger i Filmhuset på Borgvägen
1-5, på Gärdet, T-bana Karlalan
uppgång Valhallavägen / Buss 56

